

# Qüestions de fons

La campanya és una ocasió per exigir als polítics respostes clares als temes que deixen de banda

SALVADOR  
Giner



Es programen electorals sovint representen més els reclams dels quals cada partit espera obtenir més vots que la veritable visió del món dels seus militants. Per a un ciutadà responsable, al costat d'aquests aspectes manifestos, programàtics, hi ha una dimensió oculta. No em refereixo a cap intenció sinistra, perversament amagada, inconfessable, de cada força política. Es tracta d'una cosa molt més simple: que els polítics, en contesa electoral, identifiquen i avaluen objectius, i n'ignoren d'altres, més enllà del que inclouen els seus plans anunciats. Però molts dels que fins i tot són ignorats són essencials per a tothom.

Les pròximes autonòmiques de Catalunya ofereixen una oportunitat ideal per anar directament a aquestes qüestions de fons que els partits ignoren o bé esmenten retòricament, sense donar-nos en la resposta. O donant-nos respostes mel·líflues, vagues o clarament insuficients.

Hi ha cinc problemes substancials, entre altres, que necessiten respostes: la nació catalana, l'educació, el medi ambient, el patrimoni estètic i la igualtat dels ciutadans. Alguns partits s'enfronten millor a cada problema que altres, i com a mínim n'hi ha un que suspèn totes les assignatures de manera esplendorosa. No hi entro. Vostès mateixos.

**LA NACIÓ** és la qüestió de fons en aparença menys oculta. Tot just encetada l'aplicació del nou Estatut, hi ha un consens majoritari que fer-lo complir representarà un èxit palpable. Potser no satisfarà

tothom, però podria ser un pas endavant cap a una situació nacional una mica més consolidada, per a satisfacció de gradualistes. No obstant, a Catalunya, la nació i la llengua van unides, i és aquí que trobem exercicis de funambulisme refinadíssims, on mentre uns parlen que som bilingües, dels indubtables drets de tothom i cadascú a parlar el que vulguin i a rebre educació en la llengua que vulgui, altres enraonen de llengua pròpia. (Em refereixo a la d'Ausiàs Marc, per si hi hagués dubtes).

Però la qüestió de fons no és només la dels drets lingüístics, sinó també, molt especialment, la d'identificar quina és la llengua amenaçada o que perd terreny i, per tant, quina és la que necessita tracte prioritari i preferent amb urgència, energia i fermesa. No és, doncs, afer de percentatges. No és una qüestió aritmètica. ¿Ho té clar un dels dos grans partits?

Després de reconèixer que l'educació és cabdal per a tota societat moderna, uns ens prometen trilingüïsmes i altres millors escoles i més telemàtica i informàtica a les aules. Ningú es planteja que el relatiu analfabetisme digital i informàtic que patim és molt secundari davant de l'analfabetisme tècnic i la fluïda cultura general moderna que



MARTÍN TOGNOLA

**Hi ha cinc problemes substancials que necessiten respostes: la nació catalana, l'educació, el medi ambient, el patrimoni estètic i la igualtat**

hi ha per dessota. El galimaties expressiu, la manca de claredat conceptual, la pobresa cultural del jovent del nostre país, si es compara amb el nivell d'Alemanya o Anglaterra (què dir de l'envejable i envejada Finlàndia), són patètics. ¿Quin pla de joc hi ha per elevar el nivell de les escoles de mestres, dels educadors -inclosos els seus i condicions de vida- i la qualitat de les escoles de tot el país? ¿Hi ha un compromís d'elaborar un apartidista *Llibre Blanc* de l'educació a Catalunya per obtenir un mapa fefaent de la situació? ¿Quin pla precís i entenedor hi ha per superar el greu fracàs escolar i

establir un sistema meritocràtic i competitiu no només entre les escoles públiques i les privades, sinó un sistema concurrencial entre les mateixes públiques? O arreglem aquesta qüestió de fons, o perdem un cop més el tren. I aquesta vegada ja no arribarem mai al final del trajecte.

De medi ambient i política ambiental tothom en parla. Fins i tot un notable partit minoritari diu que se n'ocupa prioritàriament. ¿Hi ha alguna promesa ferma d'aturar en sec la destrucció continuada del camp i la muntanya amb urbanitzacions desfermades? ¿Sense mitges mesures aigualides?

**D'ESTÈTICA** pública, en canvi, no en parla ningú. Donem algun premi d'arquitectura o plantem jardinet aquí i allà, però embrutem tot el paisatge del que antany va ser un racó privilegiat de la terra amb tanques publicitàries, caos immobiliari, pol·lució lumínica i acústica, monuments xarons d'infinat mal gust i la més vulgar pretensió. A poc a poc, tot Catalunya s'assembla a Las Vegas, però com a mínim aquella ciutat de Nevada ha dut el seu kitsch a un punt de deliri irònic sobre ella mateixa. ¿Quins plans concrets tenen els partits per redimir Catalunya de la seva massiva degradació estètica?

Avui ningú parla de classes socials. Tindrè el mal gust de recordar als abrandats militants dels partits que ahir sovint ells mateixos no parlaven pràcticament d'altra cosa. ¿És que han desaparegut? ¿És que amb esments vaporosos a l'anomenada *cohesió social* en tenim prou? ¿Podrien dir-nos què pensen fer per generar una molt més justa i estimulante distribució de la riquesa i les oportunitats? La desigualtat social no es limita a immigrants, dones, pobres i altres col·lectius. ¿I les classes subordinades de tota la vida? ¿Ja no hi són?

Espero les respostes. Sóc votant. **≡**  
**Catedràtic de Sociologia.**